

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ

студент гр.МК-91 Шатова В. М.

Актуальною проблемою в умовах перехідної економіки України, яка супроводжується поділом суспільства на певні класи, є підтримка та надання допомоги малозабезпеченим сім'ям. А отже, постає завдання щодо дослідження та всебічного вивчення проблем функціонування фінансування системи соціального захисту суспільства.

Наукові дослідження з питань соціального захисту населення та вдосконалення практичної діяльності держави в цьому напрямі проводили вітчизняні вчені та фахівці, серед яких: М. Барабанник, В. Вакуленко, І. Гнибіденко, О. Давидюк, Т. Лопушняк, О. Пишуліна, С. Салига, Ю. Скулиш, Б. Сташків, А. Халецька, Ю. Шклярський та ін. За кордоном даним питанням займалися такі дослідники: М. Ганслі Теренс, Й. Хендшель, П. Таундсен та ін.

Однак, незважаючи на це, не вирішеною залишається проблема фінансування інститутів соціальної сфери, яке у повній мірі відповідало б потребам соціально-економічного розвитку країни в цілому.

Метою дослідження є визначення ключових проблем фінансування системи соціального захисту населення та розробка відповідних рекомендацій щодо їх вирішення.

Соціальний захист населення передбачає використання різних форм та методів соціального захисту з дотриманням диференційованого підходу до кожної людини або соціальної групи. Дуже важливим питанням механізму фінансування соціальної сфери є міжбюджетні відносини в частині планування соціальних видатків. Так, як відомо, на початку 2000-х рр. система міжбюджетних відносин в Україні зазнала реформування, що дало позитивні результати, однак процес реформ залишився незавершеним. Видатки розподіляються за видами бюджетних установ, а не за їх функціональним призначенням, що унеможливує виконання принципу субсидіарності побудови бюджетної системи України. У результаті, ті самі статті видатків фінансуються як із державного бюджету, так і з місцевих, що зменшує прозорість бюджетного процесу та ефективність управління фінансами з боку відповідних міністерств. Крім того, така ситуація зумовлює нерівномірність забезпечення населення послугами [1, с.163].

Не менш важливою є проблема руху фінансових потоків у різних галузях соціальної сфери в територіальному розрізі. Так, соціальні заклади утримуються за рахунок кошторису різних міністерств та відомств, розташованих у всіх областях України. Через це особи, які є розпорядниками бюджетних коштів, не мають можливості оцінити обсяг коштів державного бюджету, за рахунок яких фінансується соціальна сфера на рівні регіону. Таким чином, бюджетні процеси не дають змогу контролювати забезпеченість даної галузі необхідними фінансовими ресурсами.

За оцінками фахівців, негативні наслідки запровадження системи субвенцій з державного бюджету соціальні потреби полягають у втраті мотивації місцевих органів щодо оптимізації видатків на соціальні програми, економії коштів та підвищення ефективності їх використання [2, с. 17].

Необхідним є вирішення наступних задач, вирішення яких допоможе реформувати систему соціального захисту України:

1) визначення рівнів доходів (заробітної плати) громадян, які варто вважати: достатніми для самозабезпечення для страхових внесків у системі соціального страхування; потребуючої солідарної взаємодопомоги [3];

2) наукове обґрунтування оптимальної частки ВВП, яка використовується на фінансування окремих видів соціального страхування і всієї системи з урахуванням прогнозів [3];

3) визначення кола і якісних характеристик причин настання не страхових періодів у трудовій діяльності з об'єктивних факторів, які повинні солідарно датуватися страховими надходженнями всіх страхувальників [3];

4) визначення комплексу змін у законодавстві України щодо забезпечення модернізації управління установами соціальної сфери [2, с.54];

5) здійснення раціоналізації фінансування установ соціальної сфери;

6) розробка та запровадження чіткої методики формування замовлення на послугу соціальної сфери [2, с.54];

7) розробка та запровадження методики моніторингу виконання замовлення на соціальну послугу та інші [2, с.54];

8) підвищення фінансової стабільності та ефективності використання коштів державних позабюджетних соціальних фондів, які здійснюють соціальне страхування [3];

9) встановлення науково обґрунтованих розмірів соціальних виплат згідно із стажем трудової діяльності, рівнем заробітної плати, розмірами перерахованих страхових внесків, щоб зумовити підвищення інтересу застрахованих осіб [3].

1. Скулиш Ю.І. Проблеми та перспективи бюджетного забезпечення соціальної сфери в Україні: Монографія. – К.: Аграр Медіа Груп, 2009. – 288 с.
 2. Україна як соціальна держава: гасло політичної конкуренції чи шлях до солідаризації суспільства? / О.М. Пищуліна, Я.А. Жаліло, С.І. Лавриненко та ін. / за заг. ред. В.Є. Вороніна. – К.: НІСД, 2009. – 108 с.
 3. Ільчук Л.І. Соціальне страхування: теоретико-методологічні проблеми [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу : http://cpsr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=35:2010-06-13-21-18-25
- Науковий керівник: асист. Марочко С. С.*